

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΠΑΤΡΩΝ
UNIVERSITY OF PATRAS

ΑΝΟΙΚΤΑ ακαδημαϊκά
μαθήματα ΠΠ

Γλωσσική Κατάκτηση

Ενότητα 2 : Γνωστική/Ψυχολογική Θεώρηση της
Γλωσσικής Ανάπτυξης - Μεθοδολογία Έρευνας

Χριστίνα Μανουηλίδου, Επίκουρη Καθηγήτρια
Τμήμα Φιλολογίας

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

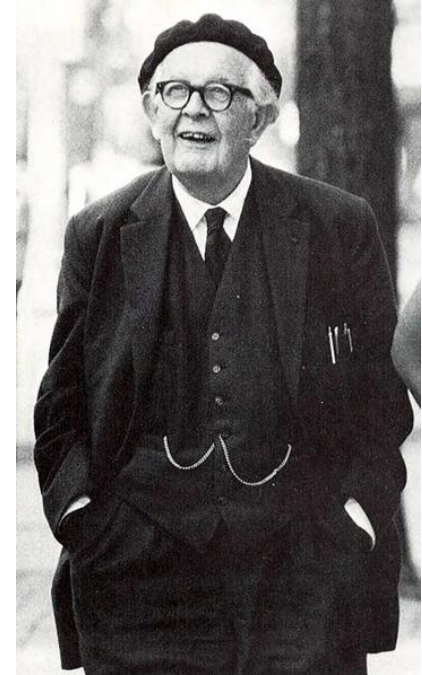
Σκοποί ενότητας

- Στάδια γλωσσικής ανάπτυξης (Piaget)
- Πειραματικές μέθοδοι και παρατήρηση αυθόρμητου λόγου
- Μέσα που χρησιμοποιούνται στην παρατήρηση του αυθόρμητου λόγου
- Τι μελετάμε/καταγράφουμε στην έρευνα για την γλωσσική κατάκτηση
- Γλωσσική Ικανότητα - Επιτέλεση

Στάδια στη γνωστική ανάπτυξη του ατόμου

❖ Piaget, 4 στάδια:

- Αισθησιοκινητική Περίοδος
- Προσυλλογική Περίοδος
- Περίοδος Συγκεκριμένης Σκέψης
- Περίοδος Αφαιρετικής Σκέψης

Αισθησιοκινητική Περίοδος (1/3)

- ❖ **Διάρκεια:** από τη γέννηση έως το δεύτερο έτος της ηλικίας του παιδιού
- ❖ **Χαρακτηριστικά:**
 - Η γνωστική λειτουργία στηρίζεται αποκλειστικά σε **απλές αισθητηριακές και κινητικές δραστηριότητες**
 - Το παιδί **δεν έχει** ακόμα **αντίληψη του χώρου και του χρόνου** και γι' αυτόν το λόγο δεν μπορεί να αναπαραστήσει εσωτερικά τον εξωτερικό κόσμο
 - Η κατανόηση του κόσμου στηρίζεται μόνο στην **άμεση τοποχρονική επαφή**. Ό,τι δεν γίνεται αντιληπτό από τις αισθήσεις, σημαίνει ότι δεν υπάρχει
 - **Εγωκεντρική** προσέγγιση του κόσμου

Αισθησιοκινητική Περίοδος (2/3)

❖ 6 υποστάδια:

1. **Απλά αντανακλαστικά:** μέχρι 1 μήνα από τη γέννηση
2. **Πρώτες συνήθειες** και πρωτογενείς κυκλικές αντιδράσεις (1-4 μηνών): προσπάθεια αναπαραγωγής τυχαίων γεγονότων (δάχτυλο στο στόμα)
3. **Δευτερογενείς κυκλικές αντιδράσεις (4-8):**
αντιλαμβάνονται πράγματα πέρα από το σώμα τους, στρέφονται προς τα αντικείμενα (κουδουνίστρα)

Αισθησιοκινητική Περίοδος (3/3)

- 4. Συντονισμός δευτερογενών κυκλικών αντιδράσεων (8-12):** κάνουν πράγματα εσκεμμένα, καταλαβαίνουν τη μόνιμη ύπαρξη αντικειμένων (συνδυασμός αντικειμένων)
- 5. Τριτογενείς κυκλικές αντιδράσεις, καινοτομία, περιέργεια (12-18):** εξερευνούν διάφορες πιθανότητες για τα αντικείμενα. Δοκιμάζουν πράγματα
- 6. Εσωτερίκευση συστημάτων (18-24):** στρέφονται στη **συμβολική σκέψη** (τα παιδιά σχηματοποιούν την πραγματικότητα) Γλώσσα;

Προσυλλογιστική Περίοδος

- ❖ **Διάρκεια:** από το 3ο έως το 6ο έτος της ηλικίας του παιδιού
- ❖ **Χαρακτηριστικά:**
 - Σ' αυτήν την περίοδο αρχίζει η **αναπαράσταση του εξωτερικού κόσμου σε εσωτερικές εικόνες και η ενεργοποίηση της ανακλητικής μνήμης**
 - Το παιδί αντιλαμβάνεται ότι τα γεγονότα δε συμβαίνουν κατ' ανάγκη «στο παρόν και στο εδώ» και η σκέψη του είναι ιδιαίτερα εγωκεντρική

Περίοδος Συγκεκριμένης Σκέψης

- ❖ **Διάρκεια:** από το 7ο έως το 11ο έτος της ηλικίας του παιδιού
- ❖ **Χαρακτηριστικά:**
 - Το παιδί προβαίνει σε **λογικούς συλλογισμούς**, όπως **κατηγοριοποιήσεις** και **αρίθμηση**
 - Οι συλλογισμοί του παιδιού περιορίζονται στο **συγκεκριμένο** και στο **άμεσο** και είναι **καθαρά εμπειρικοί**

Περίοδος Αφαιρετικής Σκέψης

- ❖ **Διάρκεια:** από το 12ο και ολοκληρώνεται στο 16^ο έτος της ηλικίας του παιδιού
- ❖ **Χαρακτηριστικά:** Σ' αυτήν την περίοδο, αναπτύσσεται η **κριτική** και **αφαιρετική** σκέψη του εφήβου που τροφοδοτεί το ενδιαφέρον του για τη διατύπωση θεωριών και οδηγεί στην προσήλωσή του στο μέλλον (Παρασκευόπουλος 1985)

Σχολιασμός σταδίων ανάπτυξης Piaget (1/2)

- Η γνωστική ανάπτυξη και κατά συνέπεια η μετάβαση από το ένα αναπτυξιακό στάδιο στο άλλο συντελείται μέσα από την *ισορροπία* δύο αντίθετων λειτουργιών: την **αφομοίωση** (“assimilation”) και τη **συμμόρφωση** (“accommodation”)
- ❖ **αφομοίωση** είναι η λειτουργία με την οποία ο άνθρωπος προσαρμόζει (αφομοιώνει) την εμπειρία του σε προϋπάρχουσες νοητικές δομές
- ❖ **συμμόρφωση** είναι η λειτουργία με την οποία αλλάζει (συμμορφώνει) τις προϋπάρχουσες νοητικές δομές με βάση την εμπειρία

Σχολιασμός σταδίων ανάπτυξης Piaget (2/2)

- Η γνωστική ανάπτυξη είναι μια δυναμική διαδικασία που προκύπτει από την **ισορροπία της αφομοίωσης με τη συμμόρφωση** και πραγματοποιείται με την **μετάβαση από μια κατώτερη μορφή ισορροπίας σε μια ανώτερη**
- Η αφετηρία της κατάκτησης της γραμματικής βρίσκεται στην **αισθησιοκινητική** νοημοσύνη του ανθρώπου, δηλαδή στο πρώτο στάδιο ανάπτυξης

Διαφορά Piaget και Chomsky

❖ Piaget:

- **Αρνείται τον αυστηρό προγραμματισμό του μηχανισμού κατάκτησης της γλώσσας και κυρίως της αυτονομίας του σε σχέση με τις υπόλοιπες νοητικές λειτουργίες**
- **Θεωρεί πως η γλώσσα είναι τμήμα του συνόλου των λειτουργιών της ανθρώπινης νοημοσύνης**

Piattelli-Palmarini (1980)

- Συλλογή άρθρων τα οποία προέκυψαν σε μια ιστορική συνάντηση των Piaget και Chomsky (μεταξύ άλλων) το 1975 στο Παρίσι με αντικείμενο σχετικά θέματα γύρω από τη γλώσσα
- Η ύπαρξη του έμφυτου μηχανισμού κατάκτησης της γλώσσας στηρίζει την ανεξαρτησία της γλώσσας από τη νοημοσύνη;

Πειραματικές μέθοδοι και παρατήρηση αυθόρμητου λόγου

- ❖ Οι πειραματικές μέθοδοι συνοψίζονται στις ακόλουθες:
 - **Μακροχρόνια ή εξελικτική έρευνα**
(“longitudinal research”)
 - **Τμηματική ή συγχρονική έρευνα**
(“cross-sectional research”)
 - **Συγκριτική έρευνα**
(“comparative research”)
 - **Πείραμα**
(“experiment”)

Μακροχρόνια ή εξελικτική έρευνα (1/3)

- Συλλογή του γλωσσικού υλικού από ένα ή περισσότερα παιδιά σε ένα **μεγάλο χρονικό διάστημα**
- Τα παιδιά προεπιλέγονται γιατί πληρούν κάποια προκαθορισμένα κριτήρια, π.χ. μόλις αρχίζουν να εκφωνούν πολυλεκτικές προτάσεις

Πλεονεκτήματα:

A) Προσφέρει πλούσιο γλωσσικό υλικό από όλες τις εξελικτικές περιόδους που διέρχεται το παιδί

B) Επιτρέπει τη **σύγκριση** συγκεκριμένων εκφράσεων και γραμματικών φαινομένων που παράγει το παιδί στο πρώιμο στάδιο γλωσσικής ανάπτυξης με αυτές που χρησιμοποιεί σε κάποιο ανώτερο στάδιο ανάπτυξης

Μειονέκτημα:

A) Είναι χρονοβόρα και επίπονη για τον ερευνητή και για το παιδί που παρακολουθείται

Μακροχρόνια ή εξελικτική έρευνα (2/3)

❖ **Σημαντικά σημεία ώστε να επιτευχθεί ο σκοπός του ερευνητή:**

α) Η διάθεση του παιδιού να μιλήσει: Επειδή πρόκειται για την παρατήρηση του αυθόρμητου λόγου, πρέπει να ληφθεί υπ' όψιν αν το παιδί είναι σε θέση να συνεργαστεί με τον ερευνητή την ημέρα της ηχογράφησης. Αν όχι, η ηχογράφηση πρέπει να επαναληφθεί

β) Τα χρονικά διαστήματα ανάμεσα στις ηχογραφήσεις: Αν κάθε ηχογράφηση έχει μεγάλη χρονική απόσταση από την επόμενη (π.χ. ένα μήνα), είναι πολύ πιθανό να έχει παραλειφθεί ένα μεταβατικό στάδιο της γλωσσικής ανάπτυξης του παιδιού

Μακροχρόνια ή εξελικτική έρευνα (3/3)

❖ **Σημαντικά σημεία ώστε να επιτευχθεί ο σκοπός του ερευνητή:**

γ) Η διάρκεια των ηχογραφήσεων η οποία δεν πρέπει να είναι μικρότερη από 15 - 20 λεπτά, έτσι ώστε να έχουν συλλεχθεί αρκετές εκφράσεις του παιδιού

δ) Η διάρκεια της μακροχρόνιας μελέτης η οποία δεν πρέπει να είναι μικρότερη από ένα έτος για να εξετάζονται διαφορετικές περιόδους γλωσσικής ανάπτυξης

Τμηματική ή συγχρονική έρευνα (1/2)

- Η μέθοδος κατά την οποία παρακολουθείται η γλωσσική ανάπτυξη μιας ή περισσότερων ομάδων από παιδιά σε διαφορετικές ηλικίες

Πλεονεκτήματα:

A) Με τη βοήθεια μιας τμηματικής έρευνας μπορεί να μελετηθεί η γλωσσική συμπεριφορά των παιδιών σε διαφορετικές ηλικίες και να διαπιστωθούν τα χαρακτηριστικά του παιδικού λόγου σε κάθε ηλικία.

B) Δεν είναι χρονοβόρα και επιτρέπει τη σύγκριση της ομιλίας διαφορετικών παιδιών.

Τμηματική ή συγχρονική έρευνα (2/2)

Μειονεκτήματα:

A) Δεν μπορεί να μελετηθεί η εξελικτική πορεία της γλωσσικής ανάπτυξης, εφόσον η τμηματική έρευνα δεν περιλαμβάνει όλες τις περιόδους ανάπτυξης

B) Η τμηματική μέθοδος εξετάζει πολλές φορές διαφορετικά παιδιά σε διαφορετικές ηλικίες. Αυτό αποτελεί ένα σημαντικό μειονέκτημα αυτής της μεθόδου, επειδή είναι πιθανό τα παιδιά της ίδιας ηλικίας να μη βρίσκονται στο ίδιο στάδιο γλωσσικής ανάπτυξης και να μην μπορούν να ομαδοποιηθούν σε μια κατηγορία

Συγκριτική έρευνα

- Μελετά τα γλωσσικά δεδομένα που έχουν συλλέξει οι ερευνητές από διαφορετικές έρευνες, π.χ. μια μακροχρόνια και μια τμηματική έρευνα ή πολλές μακροχρόνιες και πολλές τμηματικές έρευνες

Πλεονεκτήματα:

A) Οδηγεί σε πιο ασφαλή συμπεράσματα τόσο για τη γλωσσική ανάπτυξη όσο και για τις αποκλίσεις που εμφανίζουν τα γλωσσικά δεδομένα από διαφορετικά παιδιά

B) Πολλοί επιστήμονες συγκρίνουν μακροχρόνιες και τμηματικές έρευνες του αυθόρμητου λόγου από παιδιά που κατακτούν την Αγγλική, τη Γερμανική, την Γαλλική, την Ιταλική κλπ. Αυτές οι συγκριτικές έρευνες ονομάζονται και διαγλωσσικές και μελετούν τις ομοιότητες και τις διαφορές στην εξελικτική πορεία της κατάκτησης διαφορετικών γλωσσών

Πείραμα

Πλεονεκτήματα:

- **A)** Εξετάζει γραμματικά φαινόμενα που εμφανίζονται σπάνια στην καθημερινή ομιλία, όπως π.χ. την παθητική σύνταξη ή τις δευτερεύουσες προτάσεις
- B)** Εξετάζει την κατανόηση κάποιων περίπλοκων δομών από τα παιδιά

Μειονέκτημα:

- A)** Αδυναμία περιγραφής σταδίων γλωσσικής ανάπτυξης

Μέσα που χρησιμοποιούνται στην παρατήρηση του αυθόρμητου λόγου

- Ημερολόγιο
- Ηχογράφηση
- Βιντεοσκόπηση

Ημερολόγιο (1/3)

- Ένας από τους παλαιότερους ερευνητικούς τρόπους παρατήρησης του αυθόρμητου παιδικού λόγου
- Η περίοδος των Ημερολογίων είναι από το 1876 – 1926
- Ημερολόγια συνήθως κρατούσαν οι ψυχολόγοι και γλωσσολόγοι για τα παιδιά τους στις αρχές του 20ού αιώνα με σκοπό να παρακολουθήσουν τη γλωσσική τους ανάπτυξη, π.χ. το ζεύγος των Γερμανών ψυχολόγων Clara και William Stern (1907) που παρατήρησαν ότι τα παιδιά τους δεν μιμούνταν την ομιλία των ενηλίκων, αλλά παρήγαγαν αυθόρμητα και ελεύθερα δικές τους πρωτότυπες προτάσεις
- Τα ημερολόγια ήταν γνωστά ως «παιδικές βιογραφίες»

Ημερολόγιο (2/3)

❖ **Κοινά χαρακτηριστικά ημερολογίων** (αλλά όχι ομοιογένεια):

- 1) Ο παρατηρητής γνωρίζει καλά το παιδί. Άρα η συμπεριφορά του παιδιού είναι φυσική
- 2) Ο παρατηρητής είναι κοντά στο παιδί διαρκώς οπότε είναι σε θέση να παρατηρήσει αλλαγές στη γλωσσική συμπεριφορά που συμβαίνουν σε μικρό χρονικό διάστημα
- 3) Οι γονείς καταγράφουν ό,τι οι ίδιοι θεωρούν σημαντικό και ίσως όχι ό,τι είναι πραγματικά σημαντικό
- 4) Η καταγραφή είναι *τυχαία* = οι γονείς καταγράφουν στοιχεία όταν αυτό είναι δυνατό, οπότε υπάρχουν πολλά κενά στις καταγραφές

Ημερολόγιο (3/3)

❖ Σημαντικές Μελέτες Ημερολογίων:

- **1876:** Ο H. Taine δημοσιεύει στο *Mind* τη γλωσσική ανάπτυξη της κόρης του που οδήγησε και το Δαρβίνο να επιστρέψει στις δικές του σημειώσεις για τη γλωσσική ανάπτυξη του γιου του
- **1889:** Ο Preyer δημοσιεύει ένα εκτενές και γενικό ημερολόγιο με εξαιρετικές πληροφορίες
- **1907:** Die Kindersprache (ζεύγος Stern). Το πρώτο έργο που αναφέρεται σε *στάδια* της γλωσσικής ανάπτυξης

Ηχογράφηση

- Η ηχογράφηση σε μαγνητοταινίες, κασέτες ή CD είναι ο πιο συνηθισμένος τρόπος διεξαγωγής της πειραματικής μεθόδου για την παρατήρηση του παιδικού λόγου στη σύγχρονη έρευνα
- Επιτρέπει στους επιστήμονες τη συλλογή πλούσιου γλωσσικού υλικού που ήταν αδύνατον να πραγματοποιηθεί με τη χρήση ημερολογίων
- Παρέχει επίσης τη δυνατότητα στους γλωσσολόγους να ακούσουν πολλές φορές τον παιδικό λόγο αναλλοίωτο και να προβούν σε φωνολογική και στατιστική ανάλυση των γλωσσικών δεδομένων

Βιντεοσκόπηση

- Η καταγραφή των γλωσσικών δεδομένων του παιδιού σε κασέτες εικόνας και ήχου έχει διαδοθεί την τελευταία δεκαετία
- Η εικόνα διαπιστώθηκε ότι είναι πολύ σημαντική στη γλωσσολογική έρευνα και ιδιαίτερα στη μελέτη της κατάκτησης του λεξιλογίου, της σημασίας των λέξεων και των φράσεων και στη μελέτη της επικοινωνιακής και πραγματολογικής ικανότητας του παιδιού
- Ο ερευνητής γνωρίζει σε ποια χρονική στιγμή, κάτω από ποιες πραγματολογικές συνθήκες και σε ποιο πλαίσιο επικοινωνίας το παιδί διατύπωσε μια συντακτική δομή ή εμφάνισε πρόβλημα στην παραγωγή και κατανόηση μιας δομής

Βάσεις Δεδομένων

- Η συλλογή και η ανάλυση των γλωσσικών δεδομένων του αυθόρμητου παιδικού λόγου είναι μια ιδιαίτερα επίπονη και χρονοβόρα εργασία που απαιτεί συνεργασία ερευνητών
- Ο Brian MacWhinney και οι συνεργάτες του δημιούργησαν στη δεκαετία του '80 μια υποτυπώδη βάση γλωσσικών δεδομένων με μακροχρόνιες, συγχρονικές έρευνες και πειράματα από διάφορες γλώσσες, καθώς και κάποιους κώδικες για την ανάλυση αυτών των δεδομένων
- Η δημιουργία της βάσης γλωσσικών δεδομένων είχε πολύ μεγάλη απήχηση στο χώρο της γλωσσολογίας και μέσα σε πολύ μικρό χρονικό διάστημα άρχισε να εμπλουτίζεται και να βελτιώνεται με τη βοήθεια γλωσσολόγων από όλον τον κόσμο. Αυτό το εγχείρημα ονομάζεται “The CHILDES Project” («το σχέδιο CHILDES»)

Childes (1/5)

- ❖ **CHILDES** = CHild Language Data Exchange System (= «Σύστημα ανταλλαγής δεδομένων παιδικής γλώσσας»)
- Δημιουργήθηκε το 1984 από τον Brian MacWhinney και την Catherine Snow
- Περιλαμβάνει δεδομένα σε μορφή καταγραφών, ηχογραφήσεων και βιντεοσκοπήσεων. Τα παλαιότερα είναι από το 1960
- Περιλαμβάνει δεδομένα από πάνω από 20 γλώσσες και πάνω από 130 σώματα κειμένων
- Επίσης, περιλαμβάνει γλωσσικά δεδομένα από παιδιά με γλωσσικές διαταραχές και από δίγλωσσα παιδιά

Childes (2/5)

- Περιέχει τη συγχρονική έρευνα για την κατάκτηση της Ελληνικής της Ursula Stephany
- Τα γλωσσικά δεδομένα περάστηκαν στους ηλεκτρονικούς υπολογιστές και αργότερα στο διαδίκτυο με αποτέλεσμα να έχουν πρόσβαση σε αυτά όλοι οι ερευνητές απ' όλον τον κόσμο στη διεύθυνση: <http://childes.psy.cmu.edu>
- <http://www.childlanguage.net/CORPORA.htm>

ChilDes (3/5)

- Το CHILDES εκτός από βάση γλωσσικών δεδομένων αποτελεί ένα από τα πιο σύγχρονα προγράμματα κωδικοποίησης και ανάλυσης του παιδικού λόγου
- Παρέχει στους ερευνητές δύο απαραίτητα προγράμματα

❖ Προγράμματα:

A) CHAT = Codes for Human Analysis of Transcripts

(= «Κώδικες για την ανθρώπινη ανάλυση μεταγραφών»)

B) CLAN = Computerized Language Analysis

(= «Υπολογιστική Ανάλυση της γλώσσας»)

Childes (4/5)

CHAT

- Το πρόγραμμα CHAT παρέχει στον ερευνητή ένα σύστημα συμβόλων και κωδικών, που είναι κοινοί σε όλες τις γλώσσες. Το CHAT χρησιμεύει στη γρήγορη απομαγνητοφώνηση, καταγραφή και κωδικοποίηση του προφορικού λόγου
- Περιέχει φωνητικά, μορφολογικά, συντακτικά, πραγματολογικά και επικοινωνιακά σύμβολα για την ακριβή καταγραφή και ανάλυση των γλωσσικών δεδομένων

Childes (5/5)

CLAN

- Το σύστημα CLAN είναι μια σειρά προγραμμάτων που μπορούν να τεθούν σε λειτουργία στα αρχεία του CHAT και να βοηθήσουν στη **στατιστική ανάλυση** των δεδομένων
- Για παράδειγμα, όταν μια ηχογράφηση με τον αυθόρμητο λόγο ενός παιδιού που διαρκεί μια ώρα, απομαγνητοφωνηθεί και καταγραφεί στον ηλεκτρονικό υπολογιστή με το πρόγραμμα συμβόλων του CHAT, ο ερευνητής μπορεί:
 - ✓ να θέσει σε λειτουργία τα προγράμματα του συστήματος ανάλυσης CLAN και να βρει πληροφορίες, όπως το MLU (= “Mean Length of Utterance” = «Μέσο μήκος εκφωνήματος»), ή απάντηση στις ερωτήσεις: Πόσες φορές χρησιμοποίησε το παιδί τον παρελθοντικό χρόνο (π.χ. Αόριστο) στο λόγο του; Πόσες φορές το παιδί δεν παράγει το άρθρο ή τα μόρια του Μέλλοντα και της Υποτακτικής «θα» και «να»; κλπ.

Τι μελετάμε/καταγράφουμε στην έρευνα για την γλωσσική κατάκτηση;

- Παλαιότερες μελέτες ήταν μόνο περιγραφικές, και συχνά εστίαζαν σε επιφανειακά θέματα, π.χ. πότε εμφανίζεται κάποιο συγκεκριμένο στοιχείο σε ένα παιδί
- Αλλαγή ενδιαφέροντος προς την περιγραφή κανόνων και όχι μόνο εκφωνημάτων το 1957
- Chomsky: στόχος της γλωσσολογίας όχι η περιγραφή αλλά η ερμηνεία/εξήγηση
- Μετά το 1957: περισσότερη προσοχή στη Σύνταξη
- Στόχος Κατάκτησης Γλώσσας: πώς το παιδί κατακτά τους κανόνες της γλώσσας του

Ικανότητα και Επιτέλεση

- **Ικανότητα (competence):** το υποκείμενο σύστημα κανόνων που ο κάθε ομιλητής γνωρίζει υποσυνείδητα
- **Επιτέλεση (performance):** η χρήση αυτών των κανόνων στη γλώσσα
- **Γραμματική:** δεν είναι περιγραφή της *επιτέλεσης* του ομιλητή, αλλά της *ικανότητάς* του

Παρατηρήσεις Chomsky (1/3)

- **Τι είδους δεδομένα** χρησιμοποιούμε για να κάνουμε ισχυρισμούς σχετικά με την παιδική γλώσσα;
- Διαφορά μεταξύ Ικανότητας και Επιτέλεσης στον παιδικό λόγο

Παρατηρήσεις Chomsky (2/3)

Δεδομένα

- Τα δεδομένα που συνήθως συλλέγουμε έχουν μια συγκεκριμένη μορφή, π.χ. είναι από τον προφορικό λόγο
- Απαραίτητο να δούμε κατανόηση, εκμαιευμένη επανάληψη, κ.λπ.

Παρατηρήσεις Chomsky (3/3)

Ικανότητα - Επιτέλεση

- ❖ Σε ποιο βαθμό η γλωσσική επιτέλεση των παιδιών αντικατοπτρίζει τη γλωσσική τους ικανότητα;
- Εάν υπάρχει **μεγάλη διαφορά** τότε οι ερευνητές ουσιαστικά μελετούν τους παράγοντες που περιορίζουν το παιδί, όπως η μνήμη, η προσοχή κ.λπ. (**Μελέτη κατάκτησης γλώσσας = ψυχολογία**)
- Εάν ικανότητα και επιτέλεση είναι **πολύ κοντά**, τότε μπορούμε να πούμε ότι μελετάμε τη μορφή που έχουν οι συγκεκριμένοι κανόνες στην παιδική ηλικία. (**Μελέτη κατάκτησης γλώσσας = γλωσσολογία**)

Τέλος Ενότητας

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στο πλαίσιο του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «**Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Πανεπιστήμιο Αθηνών**» έχει χρηματοδοτήσει μόνο την αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Σημείωμα Αναφοράς

Copyright Πανεπιστήμιο Πατρών, Χριστίνα
Μανουηλίδου.«Γλωσσική κατάκτηση. Γνωστική/Ψυχολογική
Θεώρηση της Γλωσσικής Ανάπτυξης - Μεθοδολογία
Έρευνας». Έκδοση: 1.0. Πάτρα,
2014. Διαθέσιμο από τη δικτυακή διεύθυνση:
<https://eclass.upatras.gr/courses/LIT1856/>

Σημείωμα Αδειοδότησης

Το παρόν υλικό διατίθεται με τους όρους της άδειας χρήσης Creative Commons Αναφορά, Μη Εμπορική Χρήση Παρόμοια Διανομή 4.0 [1] ή μεταγενέστερη, Διεθνής Έκδοση. Εξαιρούνται τα αυτοτελή έργα τρίτων π.χ. φωτογραφίες, διαγράμματα κ.λ.π., τα οποία εμπεριέχονται σε αυτό και τα οποία αναφέρονται μαζί με τους όρους χρήσης τους στο «Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων».

[1] <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/>

Ως **Μη Εμπορική** ορίζεται η χρήση:

- που δεν περιλαμβάνει άμεσο ή έμμεσο οικονομικό όφελος από την χρήση του έργου, για το διανομέα του έργου και αδειοδόχο
- που δεν περιλαμβάνει οικονομική συναλλαγή ως προϋπόθεση για τη χρήση ή πρόσβαση στο έργο
- που δεν προσπορίζει στο διανομέα του έργου και αδειοδόχο έμμεσο οικονομικό όφελος (π.χ. διαφημίσεις) από την προβολή του έργου σε διαδικτυακό τόπο

Ο δικαιούχος μπορεί να παρέχει στον αδειοδόχο ξεχωριστή άδεια να χρησιμοποιεί το έργο για εμπορική χρήση, εφόσον αυτό του ζητηθεί.

Διατήρηση Σημειωμάτων

Οποιαδήποτε αναπαραγωγή ή διασκευή του υλικού θα πρέπει να συμπεριλαμβάνει:

- το Σημείωμα Αναφοράς
- το Σημείωμα Αδειοδότησης
- τη δήλωση Διατήρησης Σημειωμάτων
- το Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων (εφόσον υπάρχει)

μαζί με τους συνοδευόμενους υπερσυνδέσμους.

Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων

Το Έργο αυτό κάνει χρήση των ακόλουθων έργων:
Εικόνες/Σχήματα/Διαγράμματα/Φωτογραφίες

Διαφάνεια 3:

http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Jean_Piaget_in_Ann_Arbor.png

Διαφάνεια 14, 15: Παρασκευόπουλος, Ι.Ν. (1985).

Ψυχολογική θεώρηση της πορείας της ζωής από τη σύλληψη ως την ενηλικίωση: Γενικές έννοιες και ορισμοί της εξελικτικής ψυχολογίας: Προγεννητική περίοδος, βρεφική ηλικία. Ιδιωτική έκδοση.

Διαφάνεια 13: Piatelli-Palmarini, M. (1980). Learning and language

Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων

Το Έργο αυτό κάνει χρήση των ακόλουθων έργων:
Εικόνες/Σχήματα/Διαγράμματα/Φωτογραφίες

Διαφάνεια 25: Taine, H. (1876). Note sur l'acquisition du langage chez les enfants et dans l'espèce humaine. *Revue Philosophique de la France et de l'Etranger*, 5-23.

Preyer, W. T. (1889). *The Mind of the Child: The development of the intellect*(Vol. 7). Appleton.

Διαφάνεια 29: MacWhinney, B., & Snow, C. (1985). The child language data exchange system. *Journal of child language*, 12(02), 271-295.